

۵ تیر ۹۹

چهارمین دوره المپیاد سواد رسانه‌ای دفترچه سوالات مرحله اول

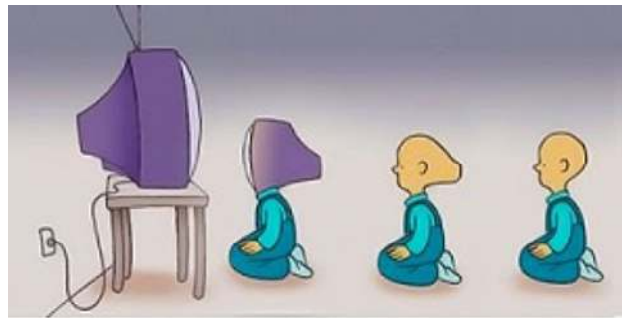
- تعداد سوالات: ۴۳ - زمان آزمون: ۱۲۰ دقیقه
- هر سه سؤال غلط یک نمره منفی دارد.
- سوالات به صورت تصادفی و با زمان محدود در اختیار داوطلبین قرار گرفته است.
- بازگشت به سوالات پس از اتمام زمان هر سؤال امکان پذیر نمی باشد.
- از میان سوالات مشاهده شده می توانید به هر سؤال یک قلب سرخ داده و خلاقانه ترین سؤال دفترچه را به کمک دیگر داوطلبین به عنوان سؤال سرخ (سواد رسانه ای خلاق) انتخاب نمایید.

۱. در کدام گزینه، بین آیه، شعر مطرح شده و مفهوم سواد رسانه‌ای ذکر شده، قرابت وجود ندارد؟

- (۱) ای کسانی که ایمان آورده‌اید! از چیزهایی نپرسید که اگر پاسخش برای تان معلوم شود، ناراحت تان می‌کند! (مائده؛ ۱۰۱)، بغرید بر من که عقلت کجاست؟ / چو دانی و پرسى سؤالت خطاست، مخاطب هوشمند
- (۲) ای مومنان! اگر فاسقى خبرى برای تان آورد، درباره درستی اش جست و جو کنید. (حجرات؛ ۶)، نمایيد تحقيق بر سقم و راست / که آیا درست است یا نه خطاست، اعتبار منبع
- (۳) آنان که همه حرف‌ها را، بادقت، می‌شنوند و از بهترین شان پیروی می‌کنند، خرمندند. (زمر؛ ۱۸)، تأمل کنان در خطا و صواب / به از ژاژخایان حاضر جواب، مخاطب فعال
- (۴) از چیزی دنباله روی نکنید که درباره اش اطمینان ندارید. (اسراء؛ ۳۶)، بدانچه نداری بدان آگهی / مبدا که دل در پی آن نهی، مقاومت مخاطب

۲. این تصویر، با کدام یک از مفاهیم زیر، تطابق دارد؟

(۱) هر کس چیزی را می‌بیند که می‌خواهد. (۳) رسانه‌ها روی قلب و مغز مخاطب کار می‌کنند.

(۲) رسانه‌ها از زبان اقناع استفاده می‌کنند. (۴) رسانه‌ها می‌خواهند جهان بینی بسازند.

۳. فاطمه از ریحانه می‌خواهد جهت آماده شدن برای مرحله اول المپیاد سواد رسانه‌ای، کلیشه بازی‌ای که در ادوار گذشته المپیاد به عنوان یک بسته سؤال بود را با هم انجام دهند. برای این کار فاطمه از ریحانه می‌خواهد، مجموعه کلیشه‌هایی را بیان کنند که به مفهومی کلی یا سوژه اشاره می‌کند اما ریحانه هنوز به مفهوم کلیشه مسلط نیست و کلمات مناسبی انتخاب نمی‌کند. کدام دسته از کلمات زیر، کمترین ارتباط را با یک دیگر برای یادآوری کلیشه مد نظر دارند؟

(۱) داعش = سیاه پوش، انتحاری، ریش بلند (۳) پدر = زحمت کش، مهربان، زورگو

(۲) حجاب شیک = فشن شو، آرایش، اینستاگرام (۴) روغن طبیعت = ذرت، غیرتاریخته، سلامتی

۴. محسن از احسان می‌پرسد: «چرا هر روز با ظاهری عجیب و نامتعارف در جامعه ظاهر می‌شوی؟» احسان پاسخ می‌دهد: «ظاهر انسان باید، همانند علمش، به روز باشد؛ حتی اگر توسط دیگران درک نشود. جامعه‌ای که این موضوع را متوجه نمی‌شود، جامعه‌ای عقب مانده است». کدام یک از گزینه‌های زیر، بیان کننده خطای استدلال احسان نیست؟

(۱) مقایسه ی نابه جا (۲) برجسب زنی (۳) تعمیم شتاب زده (۴) ارزیابی شخصی

۵. توثیت زیر، واکنش یکی از کاربران توئیتر به ماجرای قتل رومینا اشرفی است. کاربران دیگر توئیتر، موافقت‌ها و مخالفت‌های گوناگونی را با این توثیت ابراز کردند. در ابتدای هر گزینه، نظر کاربران دیگر را آورده‌ایم. در کدام یک از گزینه‌های زیر، نسبت واکنش کاربران دیگر با توثیت بالا، به درستی، تشریح نشده است؟

سرت رو میذارم کنار باغچه میبرم!!
واقعا دختری هست که این جمله رو از پدرش شنیده باشه؟؟؟!
من که تمام کابوسهای دوران کودکی نوجوانی و جوانیم بود ...
[Translate Tweet](#)

- ۱) شب قبل از این که برم دانشگاه تهران، بابام بهم گفت اگر به موقع دست از پا خطا کنی و با یه پسر آشنا بشی، سرت رو بیخ تاییخ لب باغچه می‌برم / با آوردن یک نمونه مشابه تلاش می‌کند تا با این اظهار نظر همراهی کند.
- ۲) پدرمادرای ما محصول تربیت نسلی بی سواد و فقیر در محیطی خشن و زخم خورده بودن. پس این رفتارشون، محصول طبیعی اون وضعه / با بیان این که تربیت نسلی و فقر، علت این قتل است، با اظهار نظر فوق مخالفت می‌کند.
- ۳) با تجربه‌های شخصی خودتون حکم کلی درباره همه ندید. / این کاربر با اشاره به این که نمی‌توان با چند نمونه محدود، حکمی کلی صادر کرد، با این توثیت مخالفت می‌کند.
- ۴) متوجه صحبت شما و نیت پشتش هستم ولی واقعا پدری نیست که این جمله رو نگه؟ / این کاربر معتقد است که با وجود مثال‌هایی نقض، چنین حکمی از اعتبار ساقط می‌شود؛ لذا، با این اظهار نظر را رد می‌کند.

۶. بعد از سقوط هواپیمای اوکراینی، موجی از انصراف سینماگران از سی و هشتمین جشنواره فیلم فجر راه افتاد. در این بین، بابک حمیدیان، بازیگر فیلم «مغز استخوان»، در صفحه خود، توثیت زیر را منتشر کرد. بلافاصله ابوذر پورمحمدی، تهیه کننده فیلم، در واکنش به حمیدیان این استوری را منتشر کرد: «من هم به نشانه هم دردی با مردم جگر سوخته ی سیستان و بلوچستان، قسط آخر دستمزد شما را به سیل زدگان اهدا می‌کنم». با توجه به این اتفاق، کدام گزینه نادرست است؟

Babak Hamidiyan
@BabakHamidiyan

به نشانه ی اعتراض به آرای کلیشه ای و نگاه گزینشی و مخرب و تکراری هیات انتخاب فستیوال فجر پیش رو و به دلیل همدردی با خانواده های جگر سوخته و بهت و شرمساری از وقایع ضد انسانی پیرامونم خودم را داغدار می دانم و از حضور در سی و هشتمین جشن سینما اعلام انصراف می کنم.

- ۱) تهیه کننده، برای پرداخت نکردن قسط باقی مانده حمیدیان، از فن اقعان مقایسه استفاده کرده است.
- ۲) حمیدیان در اظهار نظر خود، از واژه‌هایی مبهم و تفسیرپذیر، مانند انصراف از حضور، استفاده کرده است.
- ۳) حمیدیان در اظهار نظر خود، این نکته را پیش فرض گرفته است که هیئت انتخاب جشنواره فیلم فجر، همواره نماینده حاکمیت بوده اند و استقلالی در آراء خود نداشته اند.
- ۴) تهیه کننده سیل سیستان و بلوچستان را به این دلیل مطرح کرده است که این اتفاق مانند مسئله سقوط هواپیمای اوکراینی است.

۷. در یکی از قسمت‌های سریال پایتخت، بهرام افشاریان در نقش بهتاش فریبا و با شمایل پیتر چک (ستاره اسبق چلسی) در نقش دروازه بان تیم نساجی مازندران در مقابل تیم پرسپولیس تهران بازی می‌کند و عملکرد درخشانی را از خود نشان می‌دهد. پس از پخش این قسمت، برخی کاربران ایرانی به صفحه شخصی پیتر چک هجوم آورده و در زیر پست‌هایش از لفظ «پیتر چک ایران» استفاده کردند؛ تا آنجا که این رفتار ایرانیان منجر به واکنش پیتر چک به پست اینستاگرامی بهرام افشاریان شد.

در کدام یک از موقعیت‌های زیر، احساسات درونی شخصیت نام برده با احساسات درونی پیتر چک در موقعیت فوق، مشابه است؟

(۱) حس درونی کایل واکر بعد از مواجه شدن با پیام مخاطبان ایرانی در صفحه اینستاگرامی خود، پس از درگیری با علیرضا جهان بخش ستاره فوتبال ایران در لیگ جزیره

(۲) حس درونی پاپت، پس از هجوم طرفداران کریستیانو رونالدو به صفحه اینستاگرامی‌اش، پس از خطای شدید روی پای کریستیانو رونالدو ستاره پرتغالی فوتبال جهان

(۳) حس درونی لیونل مسی، پس از هجوم دنبال کنندگان آرات حسینی، کودک فوتبالیست اینستاگرامی، به صفحه اینستاگرامی‌اش به خاطر خوشحالی پس از گل آرات با پیراهن لیونل مسی و به سبک او که منجر به واکنش مسی در صفحه آرات شد.

(۴) حس درونی بن ویلیامز، داور استرالیایی بازی ایران و عراق، در یک چهارم نهایی جام ملت‌های آسیا، پس از هجوم طرفداران تیم ملی ایران به صفحه اینستاگرامی‌اش، به دلیل اخراج بی دلیل مهرداد پولادی مدافع تیم ملی ایران که منجر به حذف ایران از این رقابت‌ها شد.

۸. کدام یک از گزینه‌های زیر در رابطه با مفهوم «مد» نادرست است؟

(۱) مد تنها شامل پوشش و آرایش نمی‌شود.

(۲) افراد جامعه از مد پیروی می‌کنند؛ تنها به این دلیل که زیبا به نظر برسند.

(۳) هر مد، دوره‌ی زمانی کوتاهی دارد و سپس مدی جدید جایگزین آن می‌شود.

(۴) مدها الگوهایی فرهنگی‌اند که بخشی از افراد آن را می‌پذیرند.

۹. شعار تبلیغاتی امسال المپیاد سواد رسانه‌ای عبارت بود از «در المپیاد سواد رسانه‌ای شرکت نکنید». عبارات زیر بخشی از جملاتی است که در همین راستا در تبلیغات المپیاد امسال به کار گرفته شد:

«در المپیاد سواد رسانه‌ای شرکت نکنید! آخه این چه المپیادیه که از اتفاقات هفته قبل توش سوال میاد؟ یا مثلاً هی بهت میگن «هر کی بلد نیست فکر کنه تو این المپیاد شرکت نکنه!» پس حافظه چی؟ اصلاً المپیاد کتاب باز یعنی چی که هی میگن «اولین المپیاد کتاب باز کشور»؟ از همه عجیب تر این که برعکس بقیه المپیادها که طراحان سوالش رو تا روز آزمون قرنطینه می‌کنن، اینجا یه بخش هم داره به نام «سوال سرخ» که خود شرکت کننده‌ها می‌تونن برای المپیاد سوال طراحی کنن! آخه چرا دوستان برگزارکننده المپیاد نگران نیستن که بچه‌ها تقلب کنن یا شرکت کننده‌ها با هم هم فکری کنن؟ خلاصه از ما به شما گفتن بود: در این المپیاد عجیب و غریب شرکت نکنید!».

با این اوصاف، در کدام یک از گزینه‌های زیر فن اقناعی وجود دارد که ما در تبلیغات المپیاد برای قانع کردن شما از آن استفاده نکرده‌ایم؟

۱۰. پس از شهادت سردار سلیمانی و واکنش مردم نسبت به این حادثه، اینستاگرام پست‌های مربوط به شهادت سردار سلیمانی را حذف کرده و به کاربران هشدار داد که در صورت تکرار این اتفاق، صفحه‌ی آنان از دسترس خارج خواهد شد. اینستاگرام، به بهانه کدام یک از حقوق مخاطبان خود این اخطار را ارسال کرد؟ در این اتفاق اینستاگرام کدام یک از حقوق کاربران را نادیده گرفته است؟

(۱) رعایت بهداشت روانی، احترام به عقاید دینی و مقدسات

(۲) رعایت بهداشت روانی، حق دسترسی به اطلاعات

(۳) رعایت حقوق مخاطبان آسیب پذیرتر، رعایت انصاف و بی طرفی در رسانه‌ها

(۴) حق محرمانگی، رعایت انصاف و بی طرفی در رسانه‌ها

۱۱. تصویر مقابل، به رعایت نشدن کدام یک از حقوق مخاطبان اشاره دارد؟

(۱) حق انتخاب

(۲) رعایت بهداشت روانی

(۳) حفظ عفت و منع هرزه نگاری

(۴) رعایت حقوق مخاطبان آسیب پذیرتر

۱۲. کدام گزینه به مفهوم تصویر روبرو اشاره نمی‌کند؟

(۱) هرگز وجود حاضر غایب شنیده‌ای؟ / من در میان جمع و دلم جای دیگر است

(۲) سیر گشتیم از غربیی و فراق / سوی اصل و سوی آغاز آمدیم

(۳) از همه من گریختم گرچه میان مردمم!

(۴) در شهر شلوغ ما تماشا دارد؛ تنهایی دسته جمعی آدم‌ها

۱۳. علیرضا تصمیم می‌گیرد تا فضای تلگرام خود را خلوت کند تا از شر این همه کانال و محتوای بی‌فایده خلاص شود. لذا، تصمیم می‌گیرد تا برخی کانال‌ها را حذف کند و از برخی گروه‌ها خارج شود تا به دردی‌خورها را ننگه دارد. این کار علیرضا، کدام یک از ویژگی‌های مخاطب فعال است؟

(۳) هدف مندی، نفع گرایی

(۱) درگیری، مقاومت

(۴) نفع گرایی، درگیری

(۲) مقاومت، گزینش گری

۱۴. فرض کنید شما مدیر تبلیغات یک شرکت مواد شوینده به نام کاج هستید و شعارهای زیر را برای پیام‌های تبلیغاتی خود انتخاب می‌کنید. در هریک از این شعارها از کدام یک از فنون اقناع استفاده کرده‌اید؟

الف. خرید سه پودر با شما، چهارمیش از ما!

ب. پودر لباس شویی کاج، لباس‌های شما را با شانزده نوع آنزیم فعال به خوبی تمیز می‌کند.

ج. کاج، سرسخت‌ترین مبارز لکه‌ها!

د. درخشان مثل مهتاب؛ با سفیدشوی کاج

(۱) تطمیع، ادعای آشکار، شدت، مقایسه

(۲) تطمیع، ادعای آشکار، اغراق

۱۵. محسن رضایی، دبیر مجمع تشخیص مصلحت نظام، در روز ۱۰ اردیبهشت ۹۹ در برنامه زنده «بلا حدود» شبکه خبری الجزیره حاضر شد و به سوالات مجری الجزیره پیرامون مسائل مختلف، به ویژه تحولات اخیر در خلیج فارس، پاسخ داد. این گفتگو همزمان با روز ملی خلیج فارس برگزار شد و محسن رضایی ۱۱ بار اسم این خطه از کشورمان را در یکی از معتبرترین و پریننده‌ترین رسانه‌های جهان عرب بیان کرد. به نحوی که پس از برنامه، تعداد زیادی از کاربران کشورهای حاشیه خلیج فارس (که نام دیگری را برای خلیج فارس به کار می‌برند!) در توییت‌های خود به این برنامه واکنش نشان دادند و الجزیره را به جلب داری از ایران متهم کردند. در همین راستا، پاسخ درست برای دو سوال زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

محسن رضایی از کدام یک از فنون اقناع استفاده کرد که کاربران کشورهای حاشیه‌ای خلیج فارس را به اعتراض واداشت؟ استفاده از نام خلیج فارس ناظر به کدام یک از فنون اقناعی در رقابت‌های منطقه‌ای است؟

(۱) گواهی دادن افراد مشهور، نمادها (۲) تکرار، تداعی معانی (۳) گواهی دادن افراد مشهور، تداعی معانی (۴) تکرار، نمادها

۱۶. یکی از نمایندگان مجلس درباره قانون ممنوعیت مصرف قلیان گفت: «این قانون باعث می‌شود که جوانان هیچ تفریح و سرگرمی نداشته باشند و مصرف سیگار بیشتر شود و ممکن است دیگر نتوانیم جلوی مصرف مواد مخدر در جمع‌های دوستانه جوانان را بگیریم». این نماینده مجلس از چه فن اقناعی برای مخالفت با قانون مطرح شده استفاده کرده است؟

(۱) شب لغزان (۲) مقایسه (۳) ادعای آشکار (۴) اغراق

۱۷. در روزگار مولوی هم، دانش آموزان حالی شبیه دانش آموزان امروز داشتند و همگی علاقه مند به علم و دانش و مشتاق رفتن به مدرسه و کلاس درس بودند!! تا جایی که مولوی حکایتی منظوم در مثنوی آورده است که خلاصه آن از این قرار است:

«شاگردانِ مکتبی برای این که استادشان را راهی خانه کنند و یک روز از درس فراغت یابند، همگی به نوبت، نزد استاد رفته و به او می‌گویند که رنگش زرد شده و مریض است. استاد که سالم بود، ابتدا حرف‌های شاگردانش را باور نمی‌کند تا این که می‌بیند همگی این حرف را به او می‌گویند. استاد بیچاره، با این که بیمار نبود، بیمار می‌شود و در بستر بیماری می‌افتد!».

در ادامه ۴ مورد از ابیات مربوط به این داستان آورده شده است. فن اقتناع مربوط به کدام یک از ابیات درست نوشته نشده است؟

۱) آن یکی زیرک ترین تدبیر کرد / که بگوید اوستا چونی تو زرد؟ (پرسش‌های معلوم الجواب)

۲) خیر باشد رنگ تو بر جای نیست / این اثر یا از هوا یا از تبی است (ادعای آشکار)

۳) چون در آبی از در مکتب بگو: / «خیر باشد اوستا احوال تو!» (طنز)

۴) تا چو سی کودک تواتر این خبر / متفق گویند، یابد مستقر (تکرار)

۱۸. کدام یک از موارد زیر صحیح اند؟

الف. نه تنها تولیدات رسانه‌ای بلکه گاه خود رسانه‌ها هم در زمان‌ها و مکان‌های متفاوت معانی و کارکردهای بعضاً متفاوت پیدا می‌کنند.

ب. برجسته‌سازی در همه رسانه‌ها به یک شیوه صورت می‌گیرد.

ج. در رابطه با اثرگذاری بر مخاطب، روزنامه نسبت به مجله، رادیو نسبت به عکس و تلویزیون نسبت به سینما در زمان کوتاه تری اثر می‌گذارند و شدت اثرشان نیز بیشتر است.

د. مخاطبان ممکن است بر اساس دانش قبلی، تجربیات، ارزش‌ها و... تفاسیر متفاوتی از پیام‌ها داشته باشند.

۱) الف و د   ۲) ج و د   ۳) فقط الف   ۴) ب و ج

۱۹. فناوری‌های ارتباطی با ویژگی‌های سرعت، دسترسی، حجم بسیار ذخیره اطلاعات و ..... ، توان غلبه بر محدودیت‌های گذشته را برای انسان مهیا کرده اند: زمان، مکان، ..... برخی از پژوهش‌گران حوزه تلفن همراه، به صراحت، از فرهنگی جدید به نام «فرهنگ تلفن همراه» یا شکل‌گیری نسل ..... یاد می‌کنند.

بر اساس متن کتاب درسی، عبارات آورده شده در کدام گزینه برای جاهای خالی عبارت فوق درست است؟
*راهنمایی: بعضی از صفحات کتاب هم با ۱ شروع می‌شوند و هم با ۱ تمام می‌شوند!!!

(این سوال را با دو نیت گذاشتیم: یکی این که یادتان نرود که گفته بودیم امتحان کتاب باز است! و دوم این که تأکید کنیم قدر آزمون تفکر محور را بدانید!!)

۱) دقت / امکان / اینترنت   ۳) تعامل / امکان / زد

۲) افزایش توان انتخاب / زبان / دیجیتال   ۴) درگیر کردن همزمان چند حس / زبان / انگشت شست

۲۰. صدرا با دوستانش مشغول بازی گمانه است. بازی به این شکل است که صدرا برای یکی از کارت‌هایی که در دست دارد، مفهومی را در نظر می‌گیرد. سپس چهار کارت را به دوستانش نشان می‌دهد که فقط یکی از آنها مربوط به مفهوم مدنظر اوست. حالا دوستانش باید عکس مدنظر او را تشخیص بدهند.

در دست اول کلمه مدنظر صدرا «تشنه توجه» است. او در توضیح این عبارت می‌گوید: «حتما خیلیا رو دیدید که یه عکس خاص از خودشون منتشر می‌کنن که مثلا وسط یه جنگل، محو نگاه به غروب خورشیدن! بعدشم زیرش یه شعر از حافظ می‌نویسن: «بی عمر زنده ام من و این بس عجب مدار!» و هرچی نگاه می‌کنی ارتباطی بین عکس و تصویر پیدا نمی‌کنی! یا دست به هر کار مستهجنی می‌زنن تا دیده بشن و فالوئر جذب کنن! عمرشون هم با گذشت زمان کم نمی‌شه بلکه وقتی تعداد لایک و ویوی پست شون پایین باشه به مرگ مجازی نزدیک می‌شن! منظور من از تشنه توجه هم همین آدما بود!»

دوستان صدرا کدام کارت‌ها را به عبارت «تشنه توجه» ممکن است نسبت بدهند؟

کارت چهارم

(۴ کارت دوم و سوم)

کارت سوم

(۳ کارت دوم و چهارم)

کارت دوم

(۲ کارت اول و سوم)

کارت اول

(۱ کارت اول و دوم)

۲۱. سارا می‌خواهد مجله‌ای خبری منتشر کند. از بین اخباری که جمع‌آوری کرده است، کدام خبر با ارزش خبری مقابل آن مطابقت ندارد؟

(۱) تعداد قربانیان کرونا در کشورمان از ۱۰۰ هزار نفر فراتر رفت. (فراوانی، مجاورت)

(۲) فروش فیلم جدید ابراهیم حاتمی کیا در VODها به بیش از ۲ میلیارد تومان رسید. (شهرت، فراوانی)

(۳) ترکیه با تأسیس پایگاه‌های نظامی در ادلب، به حاکمیت سوریه تعرض کرده است. (برخورد، دربرگیری)

(۴) با ثبت ۱۰۶ هزار مبتلا از سراسر دنیا در روز گذشته، رکورد بیشترین ابتلا، در یک روز، شکسته شد. (دربرگیری، شدت)

۲۲. اواسط اردیبهشت، خبری مبنی بر حکم ۵۰ ضربه شلاق به یکی از سلبریتی‌های زن سال‌های اخیر به گوش رسد که متن زیر ماجرا را شرح می‌دهد: حدود دو سال پیش، یک بازیگر زن، در فضای مجازی (اینستاگرام)، مطالبی کذب علیه خواننده‌ای بیان و از الفاظ رکیکی برای خطاب قراردادن او استفاده کرد. بعد از شکایت این خواننده از خانم بازیگر، دادگاه به نفع خواننده حکم داد و آن بازیگر را به تحمل ۵۰ ضربه شلاق محکوم کرد.

با توجه به ماجرای فوق، قاضی به دلیل نقض کدام حق مخاطب، علیه خانم بازیگر حکم صادر کرد؟

(۳) حق شکایت از رسانه‌ی خطاکار و دادخواهی

(۱) حق حفظ حرمت اشخاص و منع افترا و توهین

(۴) حق بهره‌مندی مساوی از قانون

(۲) حق پاسخگویی و حق دسترسی به اطلاعات

۲۳. همان طور که می‌دانید اگر در پویش آنتی کرونای باشگاه سواد رسانه‌ای شرکت کرده باشید، پیش از شروع آزمون، تا سقف ۶ درصد به نمره آزمون مرحله اول شما اضافه شده است! فرض کنید یکی از دانش آموزان المپیادی برای شرکت در پویش آنتی کرونا کلیپی فرستاده است که در آن به تحلیل نظرات کاربران فضای مجازی راجع به ویدیوی منتشر شده از پرستاران ایرانی در حال رقصیدن در یکی از بیمارستان‌های نگهداری از بیماران کرونایی پرداخته و این نظرات را بر اساس شیوه پیام همبرگری و پنج گانه سواد رسانه‌ای دسته بندی کرده است.

در کدام یک از گزینه‌های زیر این دانش آموز در دسته بندی‌های خود دچار اشتباه شده است؟

- ۱) نگاه کن تو رو خدا! پرستاران ما در هنگام انجام وظیفه همه اش مشغول بازی و تفریح هستن و به بیمارها اهمیتی نمیدن! (این کاربر با اشاره به متن ویدیو، فرامتن آن را تحلیل می‌کند)
- ۲) هدف منتشرکنندگان این ویدیو تخریب جامعه پرستاری بوده وگرنه چند درصد از پرستارهای ما مشغول چنین کارهایی در بیمارستان‌ها هستند. (برای این کاربر نیت فرستندگان پیام مهم بوده است)
- ۳) خدا رو شکر! تو روزهایی که دائماً ویدیوهای ناراحت کننده از وضعیت پرستاران ایرانی منتشر می‌شه، این کلیپ انرژی بی پایان این قشر خدمت گزار و ایثارگر رو نشون می‌ده. (این کاربر در لایه مخاطب شناسی نظرات کاربران دیگر را بررسی کرده)
- ۴) از ناهماهنگ بودن موسیقی با حرکات پرستارها و چینش مصنوعی وسایل در محل تصویربرداری مشخصه که این ویدیو ساختگیه! (برای این کاربر زیرمتن ویدیو مورد توجه بوده است)

۲۴. تصویر روبرو، مربوط به کلیپی است که گریه‌های پزشک ایرانی در بیمارستان مربوط به بیماران کرونایی را نشان می‌دهد. رسانه‌ای، برشی چندثانیه‌ای از این کلیپ را منتشر کرد و زیر آن نوشت: «گریه‌های پزشک ایرانی وقتی کم میاره و حس می‌کنه تمام تلاش‌هاش بی فایده اس!». اما، اصل ماجرا این بوده که گریه این خانم به دلیل مواجهه با پرچم گنبد امام رضا (ع) در بیمارستان بوده است! اقدام این رسانه، مربوط به کدام یک از مفاهیم سواد رسانه‌ای است و مخاطب در مواجهه با چنین پیام‌هایی چه باید بکند؟

- ۱) بازنمایی؛ سنجش منبع   ۲) کلیشه سازی؛ سنجش منبع   ۳) بازنمایی؛ بازنشر   ۴) کلیشه سازی؛ بازنشر

۲۵. کدام گزینه بهترین پرسش برای گزینه‌های زیر است؟

پرسش:.....

- الف. در بازی پرندگان خشمگین، در ازای نابودی خوک‌های سبز امتیاز دریافت می‌کند.
- ب. خوک‌های سبز در بازی پرندگان خشمگین دشمنند؛ زیرا تخم پرندگان را دزدیده اند.
- ج. این بازی در نسخه‌های گوناگون به ادیان و ملیت‌های گوناگون توهین می‌کند.
- د. داشتن پرنده‌های متفاوت با قابلیت‌های متنوع برای از بین بردن خوک‌ها ارزشمند است.

- ۱) کدام گزینه به تحلیل فرامتن در بازی پرنده‌های خشمگین اشاره ندارد؟
  - ۲) کدام گزینه به تحلیل بازی پرنده‌های خشمگین از منظر زنجیره خیال و واقعیت اشاره دارد؟
  - ۳) کدام گزینه به تحلیل بازی پرنده‌های خشمگین از منظر ارزش‌ها، قواعد و منابع اشاره ندارد؟
  - ۴) در بین گزینه‌های زیر، کدام گزینه بازی پرنده‌های خشمگین را از منظر تعامل تحلیل کرده است؟
۲۶. تصاویر زیر مربوط به پوستره‌های سومین و چهارمین دوره المپیاد سواد رسانه‌ای است که حتما آنها را دیده‌اید. در این سوال (که از قضا سرخ هم هست!) یکی از برگزیده‌های سال گذشته المپیاد به تحلیل این پوسترها در سه لایه متن، زیرمتن و فرامتن و همچنین پنج گانه سواد رسانه‌ای پرداخته است. در کدام یک از گزینه‌ها، سطح تحلیل دو پوستر یا عنصر پنج گانه سواد رسانه‌ای را اشتباه تشخیص داده‌ایم؟
- ۱) شباهت دو پوستر نشان می‌دهد که طراح با بهره‌گیری از فن تکرار، در حال ساختن نماد و کلیشه‌ای است که بلافاصله با دیدن آن به یاد المپیاد سواد رسانه‌ای بیافتیم! (تحلیل در لایه زیرمتن و ناظر به عنصر فرستنده)
  - ۲) شباهت دو پوستر نشان می‌دهد که طراح نسبت به ویژگی تنوع دوستی نسل جدید بی توجه بوده و در نگاه علاقه‌مندان به شرکت در المپیاد، در طراحی امسال خلاقیت خاصی نسبت به سال گذشته خرج نکرده است! (تحلیل در لایه فرامتن و ناظر به عنصر مخاطب)
  - ۳) نماد به کاررفته در این پوسترها نشان می‌دهد که مخاطب فعال و دارای سواد رسانه‌ای باید بتواند با تفکری عمیق به مواجهه با رسانه‌های گوناگون برود. (تحلیل در لایه متن و ناظر به عنصر پیام)
  - ۴) این پوسترها برای اینستاگرام خیلی کارآمد نیستند؛ چراکه از یک سو، قالب مطلوب برای انتشار عکس در اینستاگرام مربع است و از سوی دیگر حجم زیاد اطلاعات و ریزبودن اندازه فونت‌ها از خوانایی آنها در این شبکه اجتماعی می‌کاهد. (تحلیل در لایه متن و ناظر به عنصر رسانه)

ویژه دانش‌آموزان پایه دهم و یازدهم **چهارمین دوره المپیاد سواد رسانه‌ای**

مرحله اول: ۱ خرداد ۹۹ | مرحله دوم: تیر ۹۹ | مرحله سوم: مرداد ۹۹
مهلت ثبت نام: ۲۰ اردیبهشت ۹۹ | @imlc_ir
اطلاعات بیشتر و ثبت نام در: www.imlc.ir

باشگاه سواد رسانه‌ای برگزار می‌کند
ویژه دانش‌آموزان پایه دهم و یازدهم **سومین دوره المپیاد سواد رسانه‌ای**

مرحله اول: ۱۳ اردیبهشت ۹۸ | مرحله دوم: تیر ۹۸ | مرحله سوم: مرداد ۹۸
مهلت ثبت نام: ۳۱ فروردین ۹۸ | @imlc_ir
اطلاعات بیشتر و ثبت نام در: www.imlc.ir

۲۷. اخبار جعلی را به دو دسته تقسیم می‌کنند: «اطلاعات غلط» و «اطلاعات غیر ضروری». اطلاعات غلط، اخباری هستند که در آنها خود اطلاعات ارائه شده نامعتبر یا نادرست است؛ ولی درباره اطلاعات غیر ضروری الزاماً، اعتبار اخبار مشکلی ندارد بلکه آنها اخباری هستند که فراتر از نیاز و ظرفیت مخاطب خبر بوده و در او آگاهی کاذب ایجاد می‌کنند. بر همین اساس، در ادامه توصیه‌هایی برای مبارزه با انواع مختلف اخبار جعلی آورده شده است. در کدام مورد دسته بندی تشخیص داده شده برای توصیه، درست نیست؟

- ۱) امنیت اطلاع رسانی را از اطرافیان مان سلب کنیم و آنقدر به دیگران اصرار کنیم تا منبع خبرشان را بیان کنند. (اخبار غلط)
- ۲) مهم ترین ارزش جامعه مجازی مان را از «چه کسی مطلع تر است؟» به «چه کسی مطمئن تر است؟» تغییر دهیم! (اخبار غیر ضروری)
- ۳) برای نتیجه گیری راجع به یک خبر به تماشای عکس و ویترا آن بسنده نکنیم، شاید با خواندن متن کامل خبر به نتیجه‌ای دیگر برسیم. (اخبار غلط)
- ۴) اخبار ناراحت کننده را تا جای ممکن در تلفن همراه مان قرنطینه کنیم و در استفاده از دکمه‌های «فوروارد» و «به اشتراک گذاری» حداکثر وسواس را به خرج دهیم. (اخبار غیر ضروری)

بسته سوالات دروازه بانی خبر

- با توجه به تیتراهای زیر که همگی، مربوط به وقایع ماه‌های گذشته اند، به سوالات ۲۸ و ۲۹ پاسخ دهید:

- الف) بیش از ۵۰ مسلمان هندی در اقدامی بی رحمانه در دهلی نو کشته شدند.
  - ب) سردار قاسم سلیمانی، فرمانده نیروی قدس سپاه، ساعت ۱:۲۰ دقیقه شب گذشته به شهادت رسید.
  - ج) بامداد امروز هواپیمایی به مقصد اوکراین در ایران سقوط کرد.
  - د) با بهبود یک پیرزن ۱۰۲ ساله مشخص شد که همه می‌توانند کرونا را شکست دهند.
  - ه) تام هنکس و همسرش بازیگر مطرح هالیوودی به کرونا مبتلا شدند.
  - و) صدها کیلومتر از جنگل‌های استرلیا و تعداد زیادی از گونه‌های جانوری آن سوخت.
  - ز) روز گذشته ۱۰۰ هزار نمونه جدید به مبتلایان کرونا در جهان افزوده شد.
  - ح) تا سیزدهم فروردین ماه شهرها قرنطینه خواهد بود.
۲۸. کدام یک از تیتراهای زیر برای مردم ایران به ترتیب دارای ارزش‌های خبری «شهرت، بزرگی، مجاورت، دربرگیری و شگفتی» هستند؟

۱) ب، و، الف، ح، د   ۲) ب، الف، ج، د، و   ۳) ه، الف، ج، د، و   ۴) ه، ز، الف، ج، د

۲۹. در کدام گزینه، حداقل یکی از تیتراها ارزش خبری «برخورد» ندارد؟

۱) و، ب   ۲) الف، ج   ۳) ز، ب   ۴) و، ح

- با توجه به متن زیر به سؤالات ۳۰ و ۳۱ پاسخ دهید.

ملیکا، ساناز، پلیس فتا و دیگران

ملیکا به دایرکت خود در اینستاگرام مراجعه می‌کند و مشاهده می‌کند که دوستش، ساناز برای او یک پست حاوی پیام پلیس فتا ارسال کرده است. متن پیام این بود که با توجه به قرنطینه کرونا و افزایش مبادلات مالی مجازی، کاربران مراقب دزدان و هکرها حساب بانکی و اپلیکیشن‌های دارای درگاه پرداخت باشند». ملیکا بعد از دیدن این پست برای ساناز نوشت: «خدا رو شکر، فقیری مون یه جا بدرد خورد؛ کدوم دزد به حساب بانکی ما کار داره؟» بعد از این جواب، ملیکا کنجکاو شد و اینبار به صفحه اینستاگرامی همان پست رفت و چند پست دیگر را مشاهده کرد. در این بین با پستی مواجه شد که در آن پلیس فتا عنوان کرده بود: «شکایاتی درباره ربایش و نشر عکس‌های موجود در گوشی موبایل چند خانم به پلیس فتا رسیده است که شیوه دسترسی به این عکس‌ها، وجود اپلیکیشن‌هایی با دسترسی‌های زیاد از جمله دسترسی به عکس‌ها و تصاویر کاربران موجود در تلفن همراه این افراد تشخیص داده شده است. مراقب دسترسی‌های اپلیکیشن‌های نصب شده بر روی گوشی موبایل خود باشید.» چند دقیقه بعد ملیکا مشاهده می‌کند که ساناز در جواب به این پست نوشته است: «من هم خیالم از گوشی ام راحت است، چون هیچ عکس شخصی و مهمی در آن ندارم».

۳۰. کدام یک از گزینه‌های زیر صحیح نیست؟

- ۱) ملیکا این نکته را پیش فرض گرفته است که سارقان الزاما به سراغ حساب‌هایی می‌روند که موجودی شان زیاد است.
- ۲) ساناز گمان می‌کند، اگر عکس‌های خصوصی خود را در تلفن همراه نگهداری نکند، اطلاعاتش به سرقت نمی‌رود.
- ۳) نگران نبودن ساناز درست نیست؛ زیرا دسترسی به عکس‌های تلفن همراه تنها یکی از نمونه‌های دسترسی به اطلاعات تلفن همراه است.
- ۴) پیش فرض ملیکا درست است؛ زیرا خلافکاران، تنها به دنبال سرقت هستند، آن هم از حساب‌هایی که موجودی بالایی دارند.

۳۱. کدام یک از گزینه‌های زیر صحیح نیست؟

- ۱) استدلال ملیکا مشابه این است که گفته: من کرونا گرفته ام خوب شده ام پس دیگر کرونا نخواهم گرفت.
- ۲) استدلال ملیکا مشابه این است که جوکر بگوید: من فقیر هستم، پس باید از ثروتمندان انتقام بگیرم.
- ۳) استدلال ساناز مشابه این است که فردی پس از شنیدن این نکته که افرادی که بیماری زمینه‌ای دارند، از جمله افرادی هستند که کرونا می‌گیرند، بگوید: «من که بیماری زمینه‌ای ندارم».
- ۴) استدلال ساناز مشابه این است که کسی بگوید: کلیشه مفهومی است که عمومی باشد و تصویری ذهنی به همراه داشته باشد، این که تو با دیدن سیبیل یاد بهنام بانی میفتی به معنی کلیشه بودن سیبیل نیست.

قرن ۱۳۹۸!

شما قرار است به عنوان سردبیر ویژه نامه «قرن ۱۳۹۸»، هفت رویداد مهم سال ۱۳۹۸ را به نحوی در صفحه اول روزنامه قرار دهید که همه فضاها آن پر شود. این هفت رویداد از این قرار است:

- کرونا، سیل فروردین، اعتراضات آبان ماه، شهادت سردار سلیمانی، سرنگونی پهپاد آمریکایی گلوبال هاوک توسط ایران، سقوط هواپیمای اوکراینی، انتخابات مجلس

این خبرها، به ترتیب از کوچک به بزرگ با اندازه فونت‌های ۱، ۲ و ۳ نوشته شده و در صفحه اول که از سه ستون و سه ردیف تشکیل شده است، قرار می‌گیرند. بر اساس قواعد چینش صفحه اول و همچنین اولویت بندی‌های روزنامه، شما به چیدمانی که در ادامه آمده است، رسیده‌اید. بر اساس این موارد، صفحه نخست روزنامه را طراحی کنید و در ادامه به سوالات پاسخ دهید.

- عنوان ویژه نامه با سایز ۲، در ردیف اول ستون دوم و اطلاعات ویژه نامه با سایز ۱ در ردیف سوم ستون اول قرار می‌گیرند.
- خبر مربوط به شهادت سردار سلیمانی، بزرگ‌ترین سایز در بین خبرها را دارد و خبر سقوط هواپیمای اوکراینی، دقیقاً در زیر خبر شهادت سردار قرار می‌گیرد.
- عنوان ویژه نامه بین خبرهایی از کرونا و سیل که هر دو با سایز ۲ نوشته شده، قرار گرفته است.
- خبر انتخابات مجلس در ستون سوم است و دقیقاً در مجاورت خبر شهادت سردار سلیمانی قرار گرفته است.
- خبر سیل با اطلاعات ویژه نامه در یک ستون قرار نگرفته است.
- خبر سرنگونی پهپاد آمریکایی گلوبال هاوک با سایز ۱ و خبر اعتراضات آبان ماه با سایز ۲ نوشته می‌شود ولی هنوز درباره محل دقیق آنها در روزنامه تصمیم نهایی را نگرفته‌اید.

ستون سوم	ستون دوم	ستون اول	
	عنوان ویژه نامه ۲		ردیف اول
			ردیف دوم
		اطلاعات ویژه نامه ۱	ردیف سوم

۳۲. کدام خبرها می‌توانند در ستون سوم قرار گیرند؟

- (۱) شهادت سردار سلیمانی، سقوط هواپیمای اوکراینی، انتخابات مجلس (۳) سرنگونی پهپاد آمریکایی، انتخابات مجلس، کرونا
(۲) انتخابات مجلس، سیل، اعتراضات آبان ماه (۴) سیل، کرونا، انتخابات مجلس

۳۳. کدام خبرها مطمئناً در مجاورت خبر انتخابات مجلس قرار می‌گیرد؟

- (۱) شهادت سردار سلیمانی، کرونا (۳) سرنگونی پهپاد آمریکایی، شهادت سردار سلیمانی
(۲) سیل، سرنگونی پهپاد آمریکایی (۴) شهادت سردار سلیمانی، سیل

۳۴. کدام عبارت زیر نادرست است؟

- (۱) خبر کرونا از خبر اعتراضات آبان ماه برجسته تر شده است.
(۲) خبر انتخابات مجلس یا با سایز ۲ نوشته شده است یا با سایز ۳
(۳) خبر سرنگونی پهپاد آمریکایی با اولویت کمتری نسبت به خبر سیل پرداخته شده است.
(۴) خبر سقوط هواپیمای اوکراینی یا با سایز ۱ نوشته شده است یا با سایز ۲

۳۵. خبر مربوط به انتخابات مجلس با کدام یک از اخبار زیر نمی‌تواند در یک ستون قرار گیرد؟

- (۱) سیل (۲) سرنگونی پهپاد آمریکایی (۳) کرونا (۴) اعتراضات آبان ماه

- با توجه به متن زیر به سؤالات ۳۶ تا ۳۹ پاسخ دهید.

*** نسل آپدیت و مرحله بعد***

(پاراگراف اول) وقتی یک تکنولوژی نوین ارتباطی وارد جامعه ما می‌شود، آدم‌ها رفتار یکسانی با آن ندارند. مردم در مواجهه با پدیده‌های نو، طیفی را تشکیل می‌دهند که موضوع مطالعه «پورت راجرز» در کتاب «اشاعه نوآوری» در سال ۱۹۶۲ بود. او در این نظریه افراد را در مواجهه با پدیده‌های نو به پنج دسته تقسیم کرد و بر اساس مطالعاتش درصدهایی را به آنان اختصاص داد: (۱) **پیشروها** (۲.۵ درصد از جامعه) که با خطرپذیری بالا به سرعت نوآوری‌ها را تجربه می‌کنند. (۲) **زودپذیرندگان** (۱۳.۵ درصد) که سریع و آگاهانه سازگار می‌شوند و دیرتر از پیشروها ولی زودتر از دیگران به سراغ تجربه پدیده‌های نو می‌روند و مصرف نوآوری را رهبری می‌کنند. (۳) **اکثریت متقدم** (۳۴ درصد) که اهل تفکر و دقت در پدیده‌های نو هستند و نه می‌خواهند رهبری اشاعه نوآوری را بر عهده بگیرند و نه می‌خواهند جزء متأخرین باشند. (۴) **اکثریت متأخر** (۳۴ درصد) که بسیار مردود و شکاک هستند و با افزایش فشارهای محیطی و اجتماعی و به ضرورت‌های اقتصادی و فرهنگی، با تأخیر بسیار به پدیده‌های نو روی می‌آورند. (۵) **عقب ماندگان** (۱۶ درصد): افراد سنتی که بر باورهای دیرین خود هستند و هیچ علاقه‌ای به تغییر در زندگی پیرامون خود ندارند و گاهی ممکن است هرگز به سراغ نوآوری‌ها نروند.

(پاراگراف دوم) نوآورانه ترین پدیده‌ای که مردمان نسل راجرز تجربه کرده بودند، تلویزیون بود. آن روزها نه خبری از اینترنت و شبکه‌های اجتماعی بود و نه روند تحولات تکنولوژی‌های ارتباطی به این میزان رسیده بود. مردم برای دریافت خبر باید منتظر می‌ماندند تا صبح صبح روزنامه‌ها منتشر شوند یا اخبار تلویزیونی و رادیویی را در ساعات مشخصی از روز دنبال کنند. ساعتی که این منابع خبری ساکت بودند، روند توزیع خبر نیز متوقف بود. گاهی اوقات خانواده‌ای ۳۰ سال از یک دستگاه رادیو، یخچال یا تلفن استفاده می‌کرد و نه خبری از نوگرایی در محصولات بود نه آدم‌ها چندان ضرورتی برای تغییر حس می‌کردند. نیمه عمر نظریه‌ها هم طولانی بود و گاهی یک دهه باید می‌گذشت تا نظری در مقابل نظرات یک اندیشمند وارد میدان شود.

(پاراگراف سوم) اما، ظهور تکنولوژی‌های نوین و به ویژه اقسام ارتباطی آن، انسان را وارد مرحله‌ای تازه کرده است. مرحله‌ای که سامسونگ در یک سال فقط در سری گوشی‌های گلکسی بیش از ۲۰ نوع تلفن همراه می‌زند و سال بعد سری جدید آنها را پیش روی طرفداران خود می‌گذارد و سری قبلی را از چرخه تولید خارج می‌کند. اپلیکیشن‌ها هر هفته نسخه‌های جدید می‌دهند و اگر آنها را آپدیت نکنی از بخش مهمی از ویژگی‌های آنها بی بهره‌ای. بازی‌های رایانه‌ای دائماً تو را وارد مرحله بعد می‌کنند و به تو می‌آموزند که باید از مرحله فعلی به سمت مرحله بعدی فرار کرد. هر لحظه آنلاین هستی و اگر فقط ۲ ساعت اینترنت را چک نکنی نگرانی که از همه اتفاقات دنیا عقب بیفتی. وقتی هوادار یک سلبریتی می‌شوی با تحولات آن متحول می‌شوی و یک روز به فلان کانیدیا رای می‌دهی و فردا به او بدویی راه می‌گویی.

(پاراگراف چهارم) در این میان، ما هم تغییر کرده‌ایم؛ آنقدر روند تحولات سریع شده است که مقاومت نسل مان در مقابل نوآوری‌ها خیلی کمتر از نسل‌های قبل شده است. اگر نسل قبل گاهی اوقات کل زندگی اش در یک مرحله می‌گذشت، نسل ما گاهی هر روز وارد مرحله بعد می‌شود! اگر نسل قبل گاهی اوقات حتی «به سال رسانی» هم نمی‌شد، ما گاهی هر ساعت چندین بار «به روزرسانی» می‌شویم. اگر راجرز در روزگار ما زندگی می‌کرد و نسل آپدیت و مرحله بعد را می‌دید، مطمئناً در اعدادی که به پیشروان و عقب ماندگان نسبت می‌داد، تجدید نظری اساسی می‌کرد.

۳۶. متن بالا، به کدام یک از عناصر مربوط به پنج گانه سواد رسانه‌ای اشاره ندارد؟

- (۱) پیام (۲) فرهنگ (۳) مخاطب (۴) قالب رسانه‌ای

۳۷. کدام یک از گزینه‌های زیر، عنوان مناسب تری برای متن بالا است؟

- (۱) گونه‌شناسی انسان‌ها در مواجهه با نوآوری (۳) مقدمه‌ای بر نظریه «اشاعه نوآوری»
(۲) سیر تحول تکنولوژی در گذر زمان (۴) سیر تحول مواجهه انسان با نوآوری

۳۸. کدام گزینه درباره ارتباط بین پاراگراف‌های متن بالا، نادرست است؟

- (۱) نویسنده در پاراگراف دوم، شرایط زمینه‌ای نظریه مطرح شده در پاراگراف اول را تشریح می‌کند.
- (۲) نویسنده در پاراگراف سوم با آوردن مثال‌های نقض، نظریه مطرح شده در پاراگراف اول را رد می‌کند.
- (۳) نویسنده در پاراگراف چهارم، شرایط تشریح شده در پاراگراف‌های دوم و سوم را با هم مقایسه می‌کند.
- (۴) نویسنده در پاراگراف چهارم، ادعای جدیدی مطرح می‌کند و نظریه مطرح شده در پاراگراف اول را نیازمند به تصحیح می‌داند.

۳۹. کدام یک از گزینه‌های زیر دیدگاه نویسنده درباره نظریه راجرز را به درستی بیان می‌کند؟

- (۱) دسته بندی ارائه شده توسط اورت راجرز، در عصر حاضر معتبر نیست.
- (۲) به دلیل کندبودن سیر تحول نوآوری، هم نسلان راجرز، مقاومت کمتری در برابر پذیرش نوآوری داشته اند.
- (۳) نسبت جمعیتی هر یک از دسته‌های مختلف ارائه شده توسط راجرز، در عصر حاضر، معتبر نیست.
- (۴) آخرین دسته پذیرندگان نوآوری (عقب ماندگان) در عصر حاضر، به کل حذف شده اند.

- با توجه به متن زیر به سوالات ۴۰ تا ۴۳ پاسخ دهید.

اخبار ما را منفعَل می‌کند

(پاراگراف اول) داستان‌های خبری عمدتاً مربوط به چیزهایی هستند که نمی‌توانید تغییرشان دهید. تروریست‌ها بمبی را در جایی منفجر کرده اند. یک آتشفشان در ایسلند در حال فوران است. رئیس جمهور آمریکا یک چیز عجیب و مسخره توییت کرده است. اپل، جک هدفون را از مدل‌های جدید آیفون حذف کرده است. برد پیت در حال جدایی از آنجلینا جولی است و تعداد بی‌انتهایی از داستان‌های دیگر. هیچ یک از این‌ها تحت کنترل شما نیست. به ندرت می‌توانید چیزی را که در اخبار می‌شنوید، تغییر دهید.

(پاراگراف دوم) انبوه چیزهایی که روزانه می‌شنویم و نمی‌توانیم آنها را تغییر دهیم ما را منفعَل می‌کند. اخبار ما را فرسوده می‌کند تا زمانی که چیزی جز آدم‌هایی بدبین، بدبخت و ناامید از ما باقی نمی‌ماند. البته که ما می‌خواهیم کمک کنیم. می‌خواهیم مداخله کنیم و دنیا را به جایی کمی بهتر تبدیل کنیم. اما زمانه ما، در حال حاضر، دارای محدودیت‌های خاص خود است. چگونه قرار است جلوی فوران آتشفشانی در آن طرف دنیا را بگیریم، از حمله تروریستی جلوگیری کنیم یا مردم را از گرسنگی نجات دهیم؟ ما اسیر این نفرین شده‌ایم که این فجایع را تماشا کنیم با این که می‌دانیم هیچ کاری نمی‌توانیم برای جلوگیری از آنها انجام دهیم.

(پاراگراف سوم) هنگامی که مغز ما بدون داشتن امکان اقدامی در برابر آن، با یک اطلاعات روبه‌رو می‌شود، به تدریج، نقش قربانی را بر عهده می‌گیریم. انگیزه ما برای اقدام به تدریج محو می‌شود و منفعَل می‌شویم. اصطلاح علمی برای این پدیده، «ناتوانی آموخته‌شده» است.

(پاراگراف چهارم) از همه چیز بدتر این است که این ناتوانی آموخته شده فقط باعث نمی‌شود که ما درباره آن چه در اخبار است منفعَل شویم. خیر! ناتوانی آموخته شده در هر حوزه‌ای از زندگی ما رخ می‌دهد. وقتی که اخبار ما را منفعَل کرد، تمایل داریم که نسبت به خانواده یا شغل خود نیز رفتاری منفعَلانه داشته باشیم، آن هم دقیقاً، در جاهایی که جا برای مانور دادن و گرفتن کنترل اوضاع در دستان خودمان را داریم.

(پاراگراف پنجم) دو هزار سال پیش، فیلسوف بزرگ اپیکتتوس کتاب اندرزهای خود را با این جمله آغاز کرد: «بعضی چیزها تحت کنترل ما هستند و برخی دیگر نیستند». این ساده لوحانه است که به مواردی بپردازیم که نمی‌توانیم آنها را کنترل کنیم. تقریباً هر آنچه را که در اخبار می‌شنویم خارج از حوزه نفوذ ما است. بنابراین با خیال راحت می‌توانید از آن چشم پوشی کنید. انرژی خود را وقف چیزهایی کنید که می‌توانید بر آنها تأثیرگذار باشید. بیش از حد کافی از چنین چیزهایی پیرامون تان وجود دارند اما یک زلزله در آن سر دنیا قطعاً یکی از آنها نیست.

۴۰. کدام یک از خبرهای زیر، تاثیر کمتری بر دچار شدن مخاطب به «ناتوانی آموخته شده» می‌گذارد؟

- (۱) ابراز نگرانی از شیوع افسارگسیخته کرونا در گیلان
- (۲) کرونا در ایران؛ ثبت بیش از سه هزار مبتلای جدید برای سومین روز متوالی
- (۳) ماسک‌های خانگی در کاهش شیوع کرونا مؤثر هستند
- (۴) گزارش کالبد شکافی؛ تست کرونای شهروند سیاه پوست آمریکایی که به دست افسر پلیس «مینیاپولیس» به قتل رسید، مثبت بود

۴۱. با توجه به متن بالا، کدام یک از گزینه‌های زیر نادرست است؟

- (۱) هیچ یک از پدیده‌هایی که با آن مواجه می‌شویم، در کنترل ما نیست.
- (۲) جهت مقابله با دچار شدن به «ناتوانی آموخته شده»، باید میزان مصرف اخبار خود را کاهش دهیم.
- (۳) میزان و نحوه مصرف اخبار، در مواجهه ما با مسائل پیرامون مان نقش موثری دارد.
- (۴) ما باید انرژی خود را تا جای ممکن، صرف موضوعاتی کنیم که می‌توانیم بر آنها تاثیرگذار باشیم.

۴۲. نسبت پاراگراف اول به کل متن چیست؟

- (۱) با آوردن مثال، به اهمیت پرداختن به موضوع اشاره می‌کند.
- (۲) با آوردن مثال، به فراگیر بودن این مفهوم در زندگی روزمره اشاره می‌کند.
- (۳) با استناد به اتفاقات بیرونی، پیچیدگی موضوع و لزوم پرداخت به آن را تشریح می‌کند.
- (۴) با استناد به اتفاقات بیرونی، به بازنمایی خبری سوگیرانه در جهت منفعل شدن مخاطب اخبار اشاره می‌کند.

۴۳. نسبت پاراگراف سوم و پاراگراف چهارم چیست؟

- (۱) در پاراگراف سوم مفهومی تعریف می‌شود و در پاراگراف چهارم، این مفهوم به حوزه‌های دیگر، تعمیم داده می‌شود.
- (۲) در پاراگراف سوم مفهومی تعریف می‌شود و در پاراگراف چهارم، یک مصداق از این مفهوم، بررسی می‌شود.
- (۳) در پاراگراف چهارم، با یک استدلال، گزاره مطرح شده در پاراگراف سوم را تقویت می‌کند.
- (۴) در پاراگراف چهارم، به علت ریشه‌ای مفهوم اشاره شده در پاراگراف سوم، پرداخته می‌شود.

پاسخنامه آزمون برخط مرحله اول چهارمین دوره المپیاد سواد رسانه‌ای

۴	.۳۱	۱	.۱۶	۱	.۱
۲	.۳۲	۳	.۱۷	۳	.۲
۴	.۳۳	۱	.۱۸	۲	.۳
۲	.۳۴	۴	.۱۹	۳	.۴
۳	.۳۵	۱	.۲۰	۲	.۵
۱	.۳۶	۳	.۲۱	۴	.۶
۴	.۳۷	۱	.۲۲	۳	.۷
۲	.۳۸	۳	.۲۳	۲	.۸
۳	.۳۹	۱	.۲۴	۲	.۹
۳	.۴۰	۳	.۲۵	۲	.۱۰
۱	.۴۱	۴	.۲۶	۴	.۱۱
۲	.۴۲	۲	.۲۷	۲	.۱۲
۱	.۴۳	۱	.۲۸	۳	.۱۳
		۴	.۲۹	۴	.۱۴
		۴	.۳۰	۴	.۱۵